

ARCHIV MINISTERSTVA VNÚTRA SSR

Inv. jedn.: 251

B 8

FOND: Správa ZNB hl.mesta Bratislavy a Zs kraja
Správa ŠtB BRATISLAVA

Sign.: Informácia o štátobezpečnostnej situácii v hl.meste SSR
Bratislave a Zsl.kraji
- správa pre KV KSS

1977

Počet listov: _____

Novyberajte spisy z obalov

Neporušujte poriadok spisov!

Nepíšte na spisy!

SPRÁVA ZBORU NARODNEJ BEZPEČNOSTI

hl. mesta Bratislavy a Zs kraja
PSC 880 39

Čj.: OS-0046/01-1977

Bratislava dňa 11.3.1977

PRÍSNE TAJNE

Výtlačok čis.: 2

KRAJSKÝ VÝBOR KSS
do rúk vedúceho tajomníka
súdr. J A N Á K A

Bratislava

Vážený súdruh tajomník,

v prílohe Vám zasielam informáciu o štátobezpečnostnej situácii v hlavnom meste Bratislave a Zsl.kraji a správu o priebehu objasňovania príčin havárie palivového článku C-05 reaktora A-1 v Jaslovských Bohuniciach.

Prílohy : 2/ 14

N á č e l n í k :

Správa o štátobezpeč.situácii
vyhotovená 4 x

Výtł.čís.1 ved.taj.KV KSS
Výtł.čís.2 náč.S-ZNE tu
Výtł.čís.3 s.Burmistroy
Výtł.čís.4 zást.náč.S-Štb.

Informácia obsahuje 9 listov

S/1983

Fy

*Uložiť v...
avaly...
16...
25. 11. 77*

I N F O R M Á C I A

o štátobezpečnostnej situácii v hlavnom meste Bratislave a v Zsl. kraji.

*S/83
Príloha*

Na základe zaznamenaných prejavov rôzneho druhu trestnej činnosti protištátneho charakteru a prevedeného rozboru po všetkých líniah kontrarozviednej práce, Správa ZNB hodnotí štátobezpečnostnú situáciu v hlavnom meste Bratislave a v Zsl. kraji za rok 1976 ako priaznivú. Vychádzame pritom z týchto skutočností :

- Bol zaznamenaný pokles otvorených prejavov a vystúpení jednotlivých osôb z radov pravice a antisocialistických síl voči nášmu štátu a politike KSČ a nevyskytol sa žiaden prípad trestnej činnosti kontrarevolučného charakteru.
- Okrem rôznej nepriateľskej činnosti jednotlivcov, nebola zistená a zaznamenaná existencia antisocialistických, pravicovo oportunistických a antikomunistických skupín lebo organizácií, ktoré by organizovane prevádzali nepriateľskú činnosť proti štátu, vytvárali nepriateľské platformy, lebo koncepcie a vyhľadávali spojenie na zahraničie.
- Na minimum poklesol výskyt protištátnych písomností a anonymov.

*04/12. č. 3 zmeny / 12. 5. 1980 /
Buda*

WWW

- Všestranne sa zvýšila ochrana čs. ekonomiky a bel zaznamenaný pokles mimoriadnych udalostí z titulu porušovania a nedodržovania príslušných noriem a predpisov a to ako čo do počtu, tak výšky národohospodárskych škôd.

Za prvé mesiace roku 1977 došlo k čiastočnému narušovaniu a zhoršeniu štátobezpečnostnej situácie v súvislosti s panfletom " Charta 77 ". čo sa prejavilo najmä zvýšeným počtom nápisov závadného, alebo protištátneho zamerania a výskytov rôznych protištátnych písomností, ktoré boli zasielané hlavne osobám a organizáciám, ktoré vystupovali proti " Charte 77 " a jej signatárom. Napr. za mesiac január - marec 1977 bolo v hlavnom meste SSR a Zsl. kraji zaznamenaných :

- 6 prípadov rôznych nápisov / CH-77 - Sloboda, Komunista pridaj sa k CH-77, Nech žije CH-77, ZSSR-Otrokár, Žiadame zverejniť CH-77 a Sme za CH-77 /.
- 6 kusov letákov písaných strojom a nalepené v oblasti starej Bratislavy podporujúce CH-77.
- 10 výhražných dopisov, z toho 3 z iných krajov ČSSR, prevažne zaslané na rôzne osoby, farské a biskupské úrady z dôvodu, že tieto vystúpili v Katolíckych novinách proti CH-77.
- 6 písomností na podporu CH-77 / z toho 2 písomnosti z iných krajov ČSSR / zaslané na rôzne organizácie v rámci Zsl. kraja.
- 8 prípadov rozširovania CH-77 / z toho 2 prípady zo Zsl. kraja / na rôzne osoby, ktoré po jej obdržaní tieto odovzdali orgánom Štb.

- 7 osôb, ktoré CH-77 vlastní a túto rozširujú v okruhu im dôveryhodných osôb. Ide o osoby : Plávková Otilia, Krulišová Olga - býv. redaktorky čs. rozhlasu, Karvašová Perla, býv. novinárka, Ing. Hanák, asistent VSP v Nitre, Liško Pavel, býv. redaktor Kultúrneho života, Duchon Milan, vedúci dopravy v n.p. Stavivá Bratislava a MUDr. Krčméry Silvester, lekár v Pedunajských Biskupiciach. U všetkých osôb bude prevedené preventívno-rozkladné opatrenie s cieľom zamedziť ďalšiemu rozširovaniu " CH-77 ".

Zvýšila sa aktivita časti pravicovo-oportunistických síl, hlavne z radov bývalých pracovníkov kultúrneho a ideového frontu / Plávková Otilia, Karvašová Perla, Krulišová Olga, Guliš Pavel, Podmaník Rudolf / ktoré nielen že zotrávajú na nepriateľskej platforme voči súčasnej politike KSČ, ale zvýšenými stykmi, posudzovaním politickej situácie v negatívnom smere, hľadaním spojenia a kontaktov na pravicu z iných krajov ČSSR je u nich snaha stať sa aktívnymi účastníkmi " Charty 77 ". Neváhajú pritom zapojiť sa do akejkoľvek činnosti proti nášmu štátu a jeho politike, v prípade vytvorenia pre nich tzv. vhodných podmienok. Citujem napr. výrok Olgy Krulišovej pri rozhovore s Plávkovou Otiliou: " Robím všetko čo môžem, aby som tieto materiály rozširovala " a pokračuje " i my sme mali vešať a zabíjať a mali by sme pokoj ako v MLR ".

Na druhej strane treba však povedať, že časť osôb z radov pravice sa nestotožňuje s počínaním signatárov panfletovej " CH-77 ", čo zdôvodňujú najmä tým, že budú sprísnené opatrenia voči všetkým, ktorí boli za pravicovo-oportunistickú činnosť v období rokov 1968-1969 vylúčení z KSČ. Jednotlivci z radov pravice otvorene odsudzujú signatárov " Charty 77 " a možno povedať, že svojim postojom sledujú i to, že si vylepšia svoje pozície v zamestnaní, niektorým bude povolená činnosť, ktorú mali v súvislosti s vylúčením z KSČ zakázanú,

niektorí snád to myslia i úprimne. Napr. Celestín Lasček, nar. [redacted], býv. politický pracovník OV KSS Trnava a Štefan Sokolovský, nar. [redacted], býv. pracovník ONV Trnava otvorene v časopise Trnavský hlas vystúpili proti signatárom CH-77. *

V súvislosti s "Chartou 77" môže jednoznačne povedať, že štátbezpečnostná situácia je priaznivá na vysokých, stredných školách a vo všetkých objektoch - závodoch a hospodárskych inštitúciách spravodajskej ochrany v rámci hlavného mesta SSR a Zsl. kraja, v ktorých až na jeden prípad zistený u Ing. Hanáka, asistenta VŠP v Nitre / má nahranú CH-77 na magnetofónovej páske / neboli zaznamenané žiadne prejavy nepriateľskej činnosti rozširovania, lebo otvoreného schvaľovania tohoto panfleto.

Podľa doterajších poznatkov a ohlasov obyvateľstva naprostá väčšina občanov hl. mesta Bratislavy a Zsl. kraja odsudzuje autorov a signatárov "CH-77". Určitá časť pracujúcich žiada stíhať autorov a signatárov "CH-77", iní sa vyjadrujú, že je potrebné prevádzať voči nim také opatrenia, aby boli izolovaní od ostatných pracujúcich, alebo ich vyhostiť do kapitalistického zahraničia. Niektorí sa vyjadrujú, že nie je potrebné venovať toľko času opatreniam súvisiacim s "CH 77" a značná časť pracujúcich sa stavia k tomuto nevšímavo, najmä na dedine.

Stupňuje sa aktivita nepriateľskej a nedovolennej náboženskej činnosti hlavne na úseku rímskat. cirkvi, cirkevnej hierarchie, cirkevnej emigrácie, siekt a hlavne laického apoštolátu. Okrem cirkevnej hierarchie, ktorá na čele s biskupom Gáabrišom stojí v opozícii

voči štátnej správe, najaktívnejšiu činnosť vyvíja laický apoštolát pod vedením MUDr. Silvestra Krémeryho, pracovníka KUNZ v Podunajských Biskupiciach a Jána Korca, tajne vysväteného biskupa, zamestnaný ako pomocný skládnik v Iatracheme Bratislava. Prejavuje sa to najmä v aktivizácii náboženského života medzi mládežou a inteligenciou, v zakladaní rôznych krúžkov a prevádzaní duchovných cvičení a v súčasnej dobe v prekladaní a rozširovaní medzi členov laického apoštolátu rôznych materiálov zameraných voči ZSSR a " CH-77 ".

Zvýšená nepriateľská a náboženská aktivita je zaznamenaná i zo strany cirkevnej emigrácie, ktorá cez rôzne kanály v Poľsku / kláštor františkánov v Zakopanom / MĽR / farské úrady v Budapešti/, ale i cez VC a našich občanov vycestovávajúcich do KZ sa snaží získavať poznatky o cirkevnej a politickej situácii v ČSSR a dopravovať k nám rôznu náboženskú literatúru. V ideologickom ovplyvňovaní najmä našej mládeže, zohráva negatívnu úlohu vysielanie Vatikánskeho rozhlasu. Napr. od 1.10.1975 doteraz sa zistilo 200 poslucháčov tohoto rozhlasu zo Zsl. kraja, ktorí udržujú písomný styk s pátrom Bohuslavom, čs. emigrantom. Po dôslednom rozbere osôb napojených na Vatikánsky rozhlas, bude v prvom polroku 1977 pristúpené v prípade k prevedeniu preventívno-rozkladných opatrení. Náboženskú aktivitu medzi veriacimi, hlavne medzi mládežou prevádzajú mladí kapláni / Jozef Kučera z Krakovian, Vladimír Filo z Nových Zámkov, Ján Kráľovič z Hlohovca a Imrich Šišulák z Moravského Jána /, ktorí pozývajú mládež na farské úrady, kde s ňou prevádzajú duchovné cvičenia. * Navyiac ako bolo zistené, kaplán Šišulák pripravuje spracovať

prehlásenie na podporu " Charty 77 " s cieľom získať súhlas a podpisy rím.kat. duchovných.

Vo svojej činnosti pokračuje naďalej i sekta SJ. Jej členovia prešli do ilegality a svoju činnosť prevádzajú konšpiratívnym spôsobom. Upustili od tradičného spôsobu získavania nových členov podomovou agitáciou, teokratické školenie prevádzajú týždenne vždy na inom mieste a náboženskú literatúru s ktorou sa už zoznámili ničia, aby nebola u nich nájdená pri prípadných domových prehliadkach. Nových členov získavajú pri rôznych príležitostiach na pracoviskách, v škole a pod. V prvom polroku 1977 bude po línií sekty SJ prevedené preventívno - rozkladné opatrenie formou všeobecnej prevencie na všetkých O-Štb. v Zsl. kraji okrem Komárna a Trenčína, kde prevencia už s úspechom prevedená bola.

Po problematike sionizmu a židovský nacionalizmus získané poznatky potvrdzujú, že i naďalej pokračuje diferenciatívny proces medzi osobami židovského pôvodu a náboženského vyznania. Vnúterné rozpory v ŽNO značne prispeli k vylúčeniu prosionisticky orientovaných osôb z predstavenstva ŽNO v Bratislave. Vzájomné rozpory dospeli do štádia, kedy mladšie osoby odmietajú spolupracovať s prestárlimi funkcionármi, podozrievajú ich z neserioznosti a osoby, ktoré boli voľbami pozbavené funkcií v ŽNO odmietajú sa angažovať pre židovstvo. Vplyvom tejto situácie bolo upustené od oficiálneho zvoľávania židovskej mládeže na spoločné stretnutia v Bratislave. V tomto smere je zatiaľ nepriaznivá situácia v Nových Zámkoch. Osobitnú oblasť po problematike sionizmu tvorí kúpeľné stredisko Piešťany. Získané poznatky

potvrdzujú, že do Piešťan naďalej dochádzajú čelní predstavitelia sionistických organizácií z USA, ktorých snahou je vybudovať v Piešťanoch sionistické centrum pre zber politických a ekonomických informácií z ČSSR a z ostatných socialistických štátov, ideologické ovlivňovanie a aktivizácia židovstva, ako aj hmotná a morálna podpora osôb, ktoré sa angažujú za židovstvo. T.r. za túto činnosť Správa ZNB zamietla práchod do ČSSR 9 osobám - predstaviteľom svetového sionistického hnutia.

Naďalej pretrvávajú neželateľné kontakty u niektorých pracovníkov z oblasti čs. ekonomiky so zástupcami kapitalistických firiem a zvýšený záujem kapitalistických firiem a monopolov o čs. priemysel, jeho vedecké výskumné pracoviská, najmä o oblasť chemického priemyslu, ale aj o zbrojnú výrobu. Prevládajú záujmy o uplatnenie sa v obchodnej činnosti, ktoré presadzujú cez rôzno úplaty čs. občanov vo výrobných podnikoch a podnikoch ZO. Je snaha prenikať k členom rôznych komisií RVHP a získavať údaje, ktoré im umožňujú prenikať do obchodu socialistických štátov. Je zistené, že popri legálnych obchodných jednaniach uskutočňujú rozsiahle nekontrolovateľné styky na čs. odborníkov, cez ktorých nielenže zisťujú nedostatky a ťažkosti najmä v našom výskume a vývoji, ale je snaha vyzvedať i utajované skutočnosti.

Úsek ekonomiky, hlavne chemický priemysel, železničná doprava a energetika sú naďalej poznamenávané rôznymi negatívnymi javmi. Sú to predovšetkým mimoriadne udalosti spôsobované v dôsledku rôznych technologických závad, porušovaním technologickej disciplíny, prevádzkových, protipožiarnych a bezpečnostných predpisov. I keď počet

případov / odhladnuc od požiaru v Bavlnárskych závodoch v Leviciach a prevádzkovej havárie A-1 Jaslovské Bohunice / oproti roku 1975 v dôsledku prevedených oslej rady preventívnych akcií a opatrení sa znížil takmer na 50 % a v tejto norme sa pohybujú i spôsobené materiálne škody, nepodarilo sa zatiaľ zamedziť takým javom ako je sústavné porušovanie protipožiarných a bezpečnostných predpisov na všetkých úsekoch národného hospodárstva.

K prevádzkovej havárii palivového článku v A - 1 Jaslovské Bohunice už t.č. na základe prevedeného šetrenia možno povedať, že k tejto došlo v dôsledku porušenia technologickej kázně zo strany zainteresovaných pracovníkov.

O situáciu v ČSSR sa v súčasnom období vo zvýšenej miere zaujímajú i VC z kapitalistických štátov, hlavne z NSR, Rakúska, ale aj iných. Prejavili záujem na reagencie našich občanov, študentov a mládeže, či v ČSSR je organizovaná opozícia, pričom rozširovali tvrdenia o zheršení pomerov medzi Čechmi a Slovákmi, najmä pokiaľ sa týka federatívneho usporiadania. Bolo však zistené, že u VC nastalo určité sklamanie, keďže z radov našich občanov prevážna časť pracujúcich a mládeže odsudzuje signatárov " Charty 77 ".

Ich činnosť do Zsl. kraja možno zanalyzovať do týchto foriem záujmu :

- špionáž
- pomoc pri ilegálnom opustení republiky čs. štátnych príslušníkov a príslušníkov NDR
- záujem o disleokované sovietske objekty v Zsl.kraji
- ideologické ovlivňovanie našich občanov a dovoz rôznej závadnej literatúry

- sprostredkovanie spojenia medzi čs. emigráciou v kapitalistickom zahraničí a príbuznými a známymi na území ČSSR
- prevádzanie rôznej kriminálnej trestnej činnosti / prevážanie tovaru vo väčších hodnotách/.

Po prevedenej analýze vedenie Správy ZNB predpokladá v nastávajúcom období zvýšenú aktivitu a prejavy i možné tendencie nepriateľskej činnosti v týchto oblastiach:

- u jednotlivcov z radov pravice a antisocialistických síl, ktorí sa skladajú z pracovníkov bývalého ideového frontu, novinárov, redaktorov, príslušníkov MV a čsl. armády, *42V*
- rím. kat. cirkve, laický apoštolát, tajne vysvätení biskupi a knazi, *voj. št.*
- v báze antisocialistických síl z radov sionistov, ktorí budú v čase sezóny navštevovať Zsl.kraj za účelom kúpeľnej liečby
- zvýši sa záujem o našu ekonomiku, zahraničný obchod, o vojenský potenciál a objekty dôležité pre obranu štátu. - *See-est for neg. a in army.*
- *byť sa môže stať aj obr.*

Vyhotovené 4 x

Výtl.čís.1 pre ved.taj.KV KSS

Výtl.čís.2 pre náč.S-ZNB

Výtl.čís.3 pre s.Burmistrova

Výtl.čís.4 pre zást.náč.S-Štb.